

УДК 7.012(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.32.20>

АНАЛІЗ КОЛІРНОГО РІШЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕНЬ

Сідорова Олена Ігорівна¹, Скіба Софія Сергіївна²

¹старший викладач,

Національний авіаційний університет,

Київ, Україна,

e-mail: dhara.astro@gmail.com, orcid: 0000-0002-4611-2150

²Національний авіаційний університет,

Київ, Україна,

e-mail: sofiskiba@gmail.com

Анотація. В статті розглянуто питання значення кольорів для населення кількох різних країн світу, пріоритети у виборі колірної рішення житлових інтер'єрів цих країн, спільні та відмінні риси колірної рішення інтер'єрів.

Мета дослідження: розглянути, порівняти та проаналізувати колірне рішення житлових інтер'єрів Японії, Німеччини, Фінляндії та України.

Методологія. Головними методами дослідження обрано наступні: емпіричний, теоретичний та емпірично-теоретичний. Емпіричний метод охоплює спостереження, порівняння, узагальнення. До теоретичних прийомів належать: сходження від абстрактного до конкретного, абстрагування, конкретизація, отожднення та відокремлення.

Значна частина роботи була проведена саме емпірично-теоретичними методами, зокрема використано методики порівняльного аналізу, індукції, дедукції. Індукція – пізнання від фактів до певної гіпотези. Дедукція – рух знання від загального, приватного і виведення наслідків із засновків.

Результати. Звичайно, це дослідження не має на меті розглянути усі особливості і тонкощі колірних вподобань різних народів і культур, проте воно дає розуміння деяких відмінностей і спільних рис в колірному рішенні житлових інтер'єрів декількох країн, які були обрані авторами для порівняння і аналізу. Цей аналіз є тільки початком, який дозволяє побачити лише верхівку айсберга і потребує подальших досліджень. З одного боку розглянуто аспекти колірної рішення інтер'єрів, які підкреслюють відмінності культур, клімату, а також матеріалів, улюблених дизайнерами і архітекторами країн, обраних для аналізу. А з іншого боку – виявлені риси спільні для ряду інтер'єрів різних країн, які є проявом спільних світових тенденцій в дизайні інтер'єру, які перетинають національні кордони. Було досліджено, якими кольорами дизайнери наповнюють житлове середовище в Японії, Фінляндії, Німеччині, Україні.

Наукова новизна. Виявлено що кольорова гама інтер'єрів житла в країнах світу залежить від історії, культурних традицій, географічного положення, природних і кліматичних особливостей різних регіонів і відображає національний характер і світогляд народу. Дизайнери намагаються досягти гармонії з місцевою природою і в якості основних кольорів віддають перевагу природним кольорам, а акцентними є традиційні кольори для кожної окремої країни, які несуть певне позитивне символічне значення.

Практична значущість. Особливості колірної рішення інтер'єрів житлових приміщень різних країн, виявлені в результаті дослідження, можуть допомогти практикуючим дизайнерам у проектуванні більш досконалих в колірному

відношенні інтер'єрів і свідомому використанні традиційних символічних, характерних для певних регіонів, кольорів.

Ключові слова: колір, житловий простір, кольорове рішення інтер'єрів, культура, значення кольорів, традиції, Японія, Фінляндія, Німеччина, Україна.

ВСТУП

Однією з важливих проблем проектування інтер'єрів є професійне, осмислене і обґрунтоване використання кольору в залежності від культури, психології та колірних уподобань різних націй.

Застосування кольору в дизайні відіграє дуже важливу роль в створенні інтер'єрів, оскільки кольори впливають на настрій, самопочуття і навіть на світогляд. Використовуючи певні кольори та їх поєднання, дизайнери мають можливість створити особливі емоційні враження, вплинути на психічний стан людини, підкреслити акцентні елементи, створити позитивний настрій та творчу доброзичливу атмосферу. Правильно підібрана кольорова гама в інтер'єрі житлових приміщень дозволяє відчувати особливості національного характеру, автентичність, – що допоможе дизайнерам зробити інтер'єри більш інформативними, комфортними та неповторними.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження Гарні Д. [6] присвячені взаємозв'язку кольору та світла. Гевін Е. [5] досліджував історію кольору. Куно Н. [15] розглянув поєднання кольорів на практиці.

Айземан Л. [2] досліджував психологічні особливості кольорів, вплив кольорів на емоції та їх взаємодію. Пайл Д. [16] розглянув використання кольору в дизайні інтер'єрів, розробив практичні поради для інтер'єрів різного функційного призначення.

Додсворт С., Андерсон С. [10] досліджували поєднання кольорів в дизайні і як кольори впливають на сприйняття простору. Гілл М., МакКоллі М., МакКоулі М., Касабіан А. [9] а також Рейган С.Л., Пур Д., [18] розробили практичний підхід до використання кольорів у дизайні приміщень для створення гармонійного інтер'єру.

Але символічне традиційне значення кольорів в інтер'єрах житла різних країн, спільні і відмінні риси сучасних інтер'єрів потребують подальшого дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Емоційний та психологічний вплив кольору відіграє значну роль у нашому житті. Видатні вчені і митці з давніх часів намагались винайти універсальну систему гармонійного поєднання кольорів в мистецтві, дизайні, архітектурі. В результаті було розроблено кольорове коло і кілька схем гармонійного поєднання кольорів (рис. 1).

З іншого боку лікарі та психологи дослідили вплив кольорів на фізичний та психічний стан людини. Червоний колір збуджує, підвищує тиск, прискорює кровообіг, схиляє до активних дій і швидко втомлює.

Помаранчевий покращує настрій, підвищує апетит. Синій і зелений заспокоюють. Жовтий підвищує розумову активність, сприяє комунікації, інтелектуальній діяльності.

Отже, начебто, кухні і їдальні краще вирішувати в помаранчевому кольорі, спальні

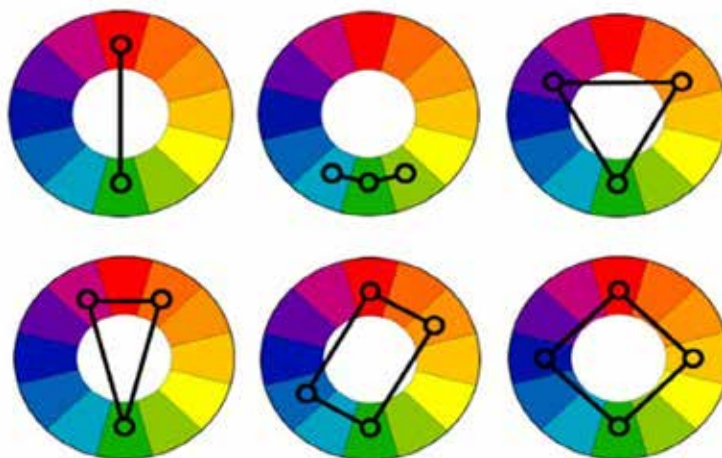

Рис. 1. Схеми гармонійного поєднання кольорів

в синьому та зеленому, кабінети, вітальні та дитячі кімнати в жовтому.

Але важливо враховувати, що у населення кожної країни свої власні асоціації з певними кольорами. Один і той же колір має зовсім різні значення в різних країнах. Червоний колір в Україні, Фінляндії та Німеччині асоціюється з любов'ю та життєдайною силою, у Китаї – символізує щастя, удачу та святковий настрій, в Японії він відлякує сили зла, в інтер'єрі разом з білими смугами позначає святкові зони. В театрі кабуки червоні смуги на обличчі акторів означають справедливість, а сині навпаки – злочинність.

Білий колір в Україні, Фінляндії та Німеччині асоціюється з чистотою, миром, радістю та шлюбом, а в Японії символізує не тільки духовну і фізичну чистоту, мудрість але й скорботу, старість. В буддизмі білий колір означає смерть. Чорний колір в Європі – це колір землі та суму, у арабів – свідчить про вдалий шлюб, у Китаї він уособлює чесність.

Жовтий колір у багатьох слов'янських народів вважається кольором зради, ревності, в Америці він означає легковажність,

а в Японії, Китаї та Індії жовтий колір є надзвичайно позитивним та шляхетним і асоціюється з Сонцем, багатством, золотом.

При виборі кольорового рішення інтер'єрів житла японці обмежуються монохромною кольоровою гамою з одним яскравим акцентом. Основними є сірий або коричневий кольори з різними їх відтінками, з білими або молочними кольорами геометричних гратчастих ширм, перегородок і акцентним червоним кольором (рис. 2, 3, 5).

Характерними рисами японського інтер'єру є мінімалізм, використання природних матеріалів, особливо дерева, стриманих сірих, білих та коричневих кольорів. (рис. 4).

Однією з важливих рис японських інтер'єрів житлових приміщень є єднання з природою: панорамні вікна, пластичні природні форми (рис. 6).

Кольорова гама фінського інтер'єру з одного боку відображає холодний, суворий клімат (білий і сірий кольори), а з другого – теплоту дерева з усіма відтінками золотаво-коричневого кольору. Вона асоціюється з інтер'єрами Алвара Аалто, сірий бетон і різноманітні відтінки натурального дерева. Основні

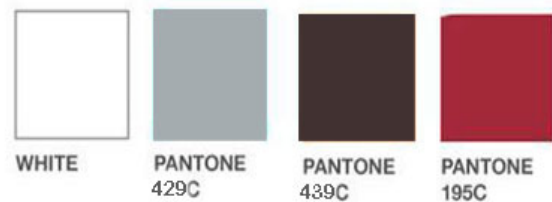

Рис. 2. Кольорова гама японського інтер'єру

Рис. 3. *Mishima House* від Keiji Ashizawa Design (2010 г.) Незважаючи на те що квартира знаходиться в центрі Токіо, вона забезпечує усамітнення господарям, завдяки тому що усі приватні приміщення розташовані на закритих нижніх поверхах, а вітальня, бібліотека, кабінет розміщені на третьому рівні і, хоч і мають великі панорамні вікна, але матове скло захищає мешканців від надмірної уваги навколишнього світу. Суворість та стриманість інтер'єру підкреслюють сталеві балки під стелею, темна сіра кольорова гама з червоними акцентами

Рис. 4. Інтер'єр від Suppose Design (2009 г.) в м. Камакура

Рис. 5. House S. Keiji Ashizawa Design (2011 г.) в м. Токіо

Рис. 6. Shell Villa от ARTechnic Architects (2008 г.). Вілла у формі мушлі серед лісу в Кітасако (Нагано)

кольори – білий, сірий, коричневий з теракотовими чи зеленими акцентами (рис. 7, 8, 9, 10).

Німецька кольорова гама спокійна та стримана, часто графічна, як відгомін в інтер'єрі фахверкових конструкцій. Це молочні, кремові, оливкові, світло-кавові відтінки з коричневими іноді чорними елементами (рис. 11, 12, 13, 14).

В певній мірі кольорова гама німецьких інтер'єрів відображає національний німецький

характер: стриманість, суворість, точність, раціональність. В інтер'єрах нічого зайвого, кожна річ виключно на своєму місці.

Для українського інтер'єру характерні білі стіни і яскраві кольорові акценти текстилю, килимів, подушок та інших аксесуарів з домінуючим червоним кольором. Для створення українського колориту сучасні дизайнери активно використовують в якості акцентів керамічний посуд жовтого, червоного,

Рис. 7. Кольорова гама фінського інтер'єру

Рис. 8. Вілла Майєра (1939) Алвар Аалто в м. Нормаркку

Рис. 9. Дизайн фірми ARTEK. Saarinen House, Eiel Saarinen, 1930, Bloomfield Hills, Michigan, USA

Рис. 10. Сучасний фінський інтер'єр. Risto Musta & Johannes Romppanen. Suvi Sillvan, Тампере

Рис. 11. Кольорова гама німецького інтер'єру.

Рис. 12. Сучасний дизайн інтер'єру житла від німецької студії Egetemeier designs

Рис. 13. Сучасний дизайн інтер'єру житла від німецької студії Jeanette Heerwagen Design Consulting

Рис. 14. Сучасний дизайн інтер'єру житла від німецької студії Art und Ambiente

Рис. 15. Кольорові зелені акценти Davide Rizzo

коричнево-теракотового кольору, а також витинанки, рушники, подушки (рис. 17).

Значення кольорів в українській традиції зібрані на основі хатніх розписів, вишиванок, прикрас:

1. Білий – чистота, мир, всесвіт. Побілені стіни в хаті – захищають від хвороб. Наші предки вважали, що вишиванки з декоративним білим кольором могли носити тільки молоді, незаміжні дівчата.

2. Червоний – любов, вогонь, життєва енергія, радість. Це найбільш поширений колір в розписах, вишиванках, рушниках.

3. Чорний – добробут. Оскільки земля – головна годувальниця наших предків, вони чорний колір асоціювали саме з землею та її плодovitістю. Але не в усіх регіонах країни так вважають. Наприклад, в Поліссі, чорний є символом скорботи та смерті, а на Поділлі та в Борщівській громаді навпаки – чорна вишивка на одязі, на килимах та ковдрах обіцяє власнику багатство та добробут.

4. Синій – символ неба і води, (визволення від недуг та колір душевного спокою). Цей колір на ковдрах, на стінах, рушниках та вишиванках вважався потужним оберегом.

5. Зелений – жіночий колір, він асоціюється з молодістю, красою, природою

Рис. 16. Жовті акценти Peter Buchberge

і весною. Раніше вважали, що присутність зеленого кольору в хаті та у вишивці спасає від природних стихій. Зелені та жовті кольори особливо притаманні гуцульському інтер'єру. Колись в українських хатах розмальовували печі саме зеленими графічними візерунками. Улюбленим мотивом було – дерево життя.

6. Золотий або жовтий – цей колір є символом сонця і стиглої пшениці, благополуччя, достатку, багатства, і радості. Вважалось що посуд, ковдри, вишиванки з золотим і жовтим орнаментом допоможуть принести в хату матеріальний достаток.

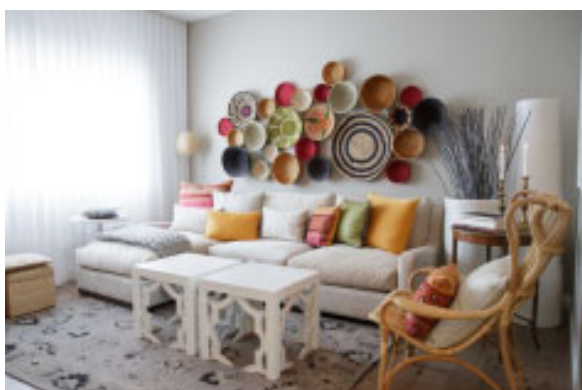

Рис. 17. Кольорова гама українського інтер'єру

Рис. 18. Традиційні кольори українського інтер'єру

Сучасні дизайнери активно використовують вишивані орнаменти для декорування стін та меблів (рис. 18). Наприклад, дизайнер Ярослав Галант створив унікальну колекцію меблів та аксесуарів, яка підтверджує, наскільки людей цікавлять українські мотиви.

ВИСНОВОК

Кольорова гама інтер'єрів житла в країнах світу відображає національний характер, світогляд і навіть клімат. Незважаючи на різноманітні кольорові гами які використовуються в інтер'єрах різних країн акцент робиться на гармонію з місцевою природою. Дизайнери віддають перевагу природним кольорам. Різні відтінки білого, вохристого, коричневого, сірого, оливкового вибираються в якості основних кольорів в оздоблені житлових приміщень, а акцентними є традиційні кольори для кожної окремої країни, які несуть певне позитивне символічне значення.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Адамс Ш. Словник кольору для дизайнерів. К.: Колібрі, 2017. 256 с.
- [2] Айзман Л. Колір, повідомлення і значення: ресурс кольору «Pantone». Л. Айзман. Хенд Букс Прес, 2007. 114 с.
- [3] Альберс Д. Взаємодія кольору. К.: Колібрі, 2016. 216 с.
- [4] Вакс М. Не може помилитися зі схемами кольорів: Кольоровий посібник для внутрішнього та зовнішнього оформлення вашого будинку. Креативний Власник Будинку, 2007. 304 с.
- [5] Гевін Е. Історія кольору. Як фарби змінили наш світ. 2019. 224 с.
- [6] Гарні Д. Колір і світло. 2016. 224 с.
- [7] Гесс Б. Абстракт Експресіонізм. Тасхен, 2009. 96 с.
- [8] Гілд Т. Коробка з фарбами Тріші Гілд: 45 палітр для вибору кольору, текстури та малюнка. Квадріль Паблішінг, 2017. 192 с.
- [9] Розфарбуйте свій дім красивим: ідеї та рішення. М. Гілл, М. МакКоллі, М. МакКоулі, А. Касабіан. Танدر Бей Прес, 2002. 304 с.

[10] Додсворт С. Основи дизайну інтер'єру. С. Додсворт, С. Андерсон. Ферчайлд Букс, 2015. 208 с.

[11] Іттен Й. Мистецтво кольору. К.: ArtHuss, 2022. 96 с.

[12] Кауфман Д. Колір і світло: Світлові атмосфери для пофарбованих кімнат. Д. Кауфман, Т. Дал, К. Піттел. Кларксон Поттер, 1999. 256 с.

[13] Конран Т.О. Про колір. / Т.О. Конран. К.: Колібрі, 2018. 224 с.

[14] Косс Ж.Г. Колір. Четвертий вимір. Ж.Г. Косс. Сіндбад, 2018. 240 с.

[15] Куно Н. Поєднання кольорів на практиці. 2020. 304 с.

[16] Пайл Д. Колір у дизайні інтер'єру. Д. Пайл. МакГроу Хілл, 1997. 320 с.

[17] Портілло М. Планування кольорів для інтер'єрів. Вайлі, 2010. 224 с.

[18] Рейган С.Л. Колір в інтер'єрі за дизайном: інструмент для архітекторів, дизайнерів і власників будинків. С.Л. Рейган, Д. Пур. Рокпорт Паб, 1995. 159 с.

[19] Сен-Клер К. Потаємне життя барв. К.: КМ-Букс, 2022. 296 с.

[20] Стармер А. Біблія колірних схем: натхненні палітри для дизайну домашніх інтер'єрів. Файрфлай Букс, 2012. 256 с.

REFERENCES

- [1] Adams, Sh. (2017). *Slovyk koloru dlia dizaineriv [Color dictionary for designers]*. Kyiv: Kolibri [in Ukrainian].
- [2] Eiseman, L. (2007). *Kolir, povidomlennia ta znachennia: kolorovi resurs «Pantone»*. [Color, Messages and Meanings: A «Pantone» Color Resource]. Hand Books Press [in English].
- [3] Albers, D. (2016). *Vzaiemodiia koloru [Color interaction]*. Kyiv: Kolibri [in Ukrainian].
- [4] Wax, A. (2007). *Kolirni skhemy Cant Fail: posibnyk iz koloriv dlia inter'ieru ta ekster'ieru vashoho domu v m'iakii paliturtsi [Can't Fail Color Schemes: Color Guide for the Interior & Exterior of Your Home Paperback]*. Creative Homeowner Pr [in English].
- [5] Hevin, E. (2019). *Istoriia koloru. Yak farby zminyly nash svit [History of color. How paints have changed our world]*.
- [6] Gurney, J. (2016). *Kolir i svitlo [Color and light]*.

- [7] Hess, B. (2009). *Abstraktnyi ekspresionizm [Abstract Expressionism]*. Taschen [in English].
- [8] Guild, T. (2017). *Korobka farb Tricia Guild: 45 palitr dlia vyboru kolirnoi tekstury ta maliunka [Tricia Guild Paint Box: 45 Palettes for Choosing Colour Texture and Pattern]*. Quadrille Publishing [in English].
- [9] Gill, M., McCauley, M., McCanley, M., & Kasabian, A. (2002). *Rozfarbuite svii dim u krasu: idei ta rishennia [Color Your Home Beautiful: Ideas and Solutions]*. Thunder Bay Pr [in English].
- [10] Dodsworth, S., & Anderson, S. (2015). *Osnovy dyzainu interieru [The Fundamentals of Interior Design]*. Fairchild Books [in English].
- [11] Itten, J. (2022). *Mystetstvo koloru [Art of color]*. Kyiv: ArtHuss [in Ukrainian].
- [12] Kaufman, D., Dahl, T., & Pittel, C. (1999). *Kolir i svitlo: svitli atmosfery dlia pofarbovanykh kimnat [Color and Light: Luminous Atmospheres for Painted Rooms]*. Clarkson Potter [in English].
- [13] Konran, T.O. (2018). *Pro kolir. [About color]*. Kyiv: Kolibri [in Ukrainian].
- [14] Koss, Zh.H. (2018). *Kolir. Chetvertyi vymir [Color. The fourth dimension]*.
- [15] Kuno, N. (2020). *Poiednannia koloriv na praktytsi [Combining colors in practice]*.
- [16] Pile, J. (1997). *Kolir v dyzaini interieru [Color in Interior Design]*. – McGraw Hill [in English].
- [17] Portillo, M. (2010). *Kolorove planuvannia dlia inter'ieriv: intehrovanyi pidkhid do koloru v sproektovanykh prostorakh [Color Planning for Interiors: An Integrated Approach to Color in Designed Spaces]*. Wiley [in English].
- [18] Ragan, S., & Poore, J. (1995). *Kolir inter'ieru za dyzainom: instrument dyzainu dlia arkhitektoriv, dyzaineriv inter'ieru ta domovlasnykiv [Interior Color by Design: A Design Tool for Architects, Interior Designers, and Homeowners]*. Rockport Pub [in English].
- [19] Sen-Kler, K. (2022). *Potaiemne zhyttia barv [The secret life of colors]*. Kyiv: KM-Buks [in Ukrainian].
- [20] Starmer, A. (2012). *Bibliia kolorovykh skhem: nadykhaiuchi palitry dlia dyzainu domashnoho inter'ieru. [The Color Scheme Bible: Inspirational Palettes for Designing Home Interiors]*. Firefly Books [in English].

ABSTRACT

Sidorova O., Skiba S. Analysis of the color scheme of residential premises.

The article discusses the importance of colors for the population of several different countries of the world, the priorities in choosing the color scheme of residential interiors in these countries, common and distinctive features of the color scheme of interiors.

The purpose of the study is to examine, compare and analyse the colour scheme of residential interiors in Japan, Germany, Finland and Ukraine.

Methodology. The main methods of the study are the following: empirical, theoretical and empirical-theoretical. The empirical method includes observation, comparison, and generalisation. Theoretical methods include: ascent from the abstract to the concrete, abstraction, concretisation, identification and separation.

Much of the work was carried out using empirical and theoretical methods, in particular, comparative analysis, induction, and deduction. Induction is the movement of knowledge from facts to a certain hypothesis. Deduction is the movement of knowledge from the general to the particular and the derivation of consequences from premises.

Results. Of course, this study is not intended to cover all the peculiarities and subtleties of colour preferences of different peoples and cultures, but it does provide an understanding of some of the differences and commonalities in the colour scheme of residential interiors in several countries that were selected by the authors for comparison and analysis. This analysis is only the beginning, which allows us to see only the tip of the iceberg and requires further research. On the one hand, we have considered aspects of the colour scheme of interiors that emphasise the differences in cultures, climate, and materials favoured by designers and architects of the countries selected for analysis. On the other hand, the identified features are common to a number of interiors from different countries, which are a manifestation of common global trends in interior design that cross national borders. We have studied the colours used by designers to fill the living environment in Japan, Finland, Germany, and Ukraine.

Scientific novelty. *It has been found that the colour scheme of residential interiors in countries around the world depends on the history, cultural traditions, geographical location, natural and climatic features of different regions and reflects the national character and worldview of the people. Designers try to achieve harmony with the local nature and prefer natural colours as primary colours, while the accent colours are traditional colours for each country, which carry a certain positive symbolic meaning.*

Practical relevance. *The peculiarities of the colour scheme of residential interiors in different countries, revealed by the study, can help practicing designers in designing more colourful interiors and conscious use of traditional symbolic colours characteristic of certain regions.*

Keywords: color, living space, interior color scheme, culture, symbolic meaning of colors, traditions, Japan, Finland, Germany, Ukraine.

AUTHOR'S NOTE:

Sidorova Olena, Assistant Professor, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, e-mail: dhara.astro@gmail.com, orcid: 0000-0002-4611-2150.

Skiba Sofia, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, e-mail: sofiskiba@gmail.com.

Стаття подана до редакції 27.01.2024 р.